

STIHIRAR PROSOMIC

TRIOBUL

SFÂNTA ȘI MAREA SÂMBĂȚĂ

Tălmăcirea s-a făcut ținând canoanele imnografiei bisericești

CUVENITĂ LĂMURIRE

Stihiri prosomice este adaptarea pe limba noastră a originalului *στιχηρὰ προσόμοια*, evitând înadins slavonismul *podobie* sau, în context *podobnice*, care nu a spus nimic nu numai nouă, ci nici celor din limba cărora provine și a cărui etimologie sau simplă explicare nu este la îndemâna românilor, pe de o parte, iar pe de alta, a merge direct la izvoare este, fără îndoială, calea cea mai corectă și sigură, atât filologic, cât și liturgic.

Formularea *stihiri prosomice* (mai veche – *prosomiace*) am adoptat-o doar în titlu din dorința de a împământenii un concept și nu un termen, iar conceptul să-l explicăm, să-i expunem conținutul ideatic, precum și importanța liturgică. În slujba propriu-zisă am folosit o formulare cât mai românească posibil, care să fie pe înțelesul tuturor, dar care să își împlinească rolul tipiconal.

Nădăjduim că, după ce conceptul va fi asimilat în cultura noastră bisericească, se va găsi un termen românesc potrivit. În momentul de față favorit și chiar folosit de unii ar fi *asemănândă* sau *stihiri asemănânde*, dar, după cum poate observa orice român, acum acest termen are o rezonanță neobișnuită, străină tocmai pentru că el nu poartă conținutul ideatic liturgic pe care ar trebui să-l redea. Însă, așa cum se întâmplă întotdeauna, vorbitorii, utilizatorii vor decide de-a lungul vremii.

Un alt aspect foarte important care trebuie să-l conștientizăm este că ceea ce numim noi simplu *slujbă* este de fapt numai *textul* slujbei sau, mai bine zis, textul imnelor care sunt cuprinse în slujbă, iar aceste imne – imn=text+melodie – alcătuiesc cuprinzătorul gen imnografic, alcătuit, la rândul său, din mai multe specii/feluri de imne, care pot fi clasificate după mai multe criterii.

Așadar, ținând seama de toate aceste precizări, o posibilă și, desigur, neîndestulătoare definiție a *stihirii prosomice* ar fi: specia genului imnografic alcătuită după un model, adică asemănătoare (*προσόμοιον-prosomia*) cu o altă stihiră care s-a impus în conștiința Bisericii drept insuflată de Duhul Sfânt. Are, prin urmare, o structură prozodică fixă, după stihira pe care o copiază (aceiași număr de silabe, iar accentele cuvintelor cad în același loc). Este, și în aceasta constă aspectul cel mai important, și o formă aparte de rugăciune, fiindcă psalmodiind un imn purtător de Duh, așa cum a ieșit din mâinile sfinților imnografi, mintea noastră, atât a psaltului, cât și a celui care ascultă, are mai multe propte, are cele mai favorizante condiții să intre în legătură nemijlocită cu însăși inspirația originară. Stihira după care a fost alcătuită (numită în actualele cărți de slujbă prin sintagma *însuși glasul*) este indicată la început. Sunt cele mai iubite în Biserică pentru că sunt cele mai ușor de învățat și pot fi cântate de oricine, nu numai de psalții specializați. Prin ele o slujbă are șansa să iasă bine și fără prezența unui psalt bun. Exemplu grăitor, dar din păcate unic, este slujba Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Mare. Se mai numesc *podobii* sau *asemănânde*.

Considerăm că până la publicarea unui *Prosomier* românesc, care va fi un reper comun tuturor, numirea prosomiei originale, în grecește, este de neapărată trebuință.

Melurghisirea: Ilie Rareș Cîmpean
Tehnoredactarea: Mihai Telescu

ÎN SFÂNTA ȘI MAREA SÂMBĂȚĂ

LA VECERNIE

(VINERI SEARA, ÎNAINTEA PROHODULUI)

STIHOAVNA

Glasul al 2-lea, însăși melodia: Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου

**Când, mort, de pe lemn Te-a pogorât' Arimateeanul pe Tine,' Viața tuturor,
cu smirnă și cu giulgiu învăluitu-Te-a,' cu mult dor sânguindu-se
să-Ți sărute, Hristoase,' cu buzele și inima,' nestricăciosul trup,
însă,' cuprinzându-l și frica,' vesel a strigat Ție: „Slavă
smereniei Tale, de oameni Iubitorule!”**

Stih: Domnul a împărățit, întru podoabă S-a îmbrăcat; îmbrăcatu-S-a Domnul
întru putere și S-a încins.

**Când Tu ai fost pus în nou mormânt,' pentru mântuirea de obște,
Izbăvitorule,' iadul cel făcut de răs s-a îngrozit văzând,
s-au zdrobit și zăvoarele,' și porțile-ntocmai,' s-au deschis mormintele
și-au înviat cei morți.' Atuncea' și Adam, mulțumindu-Ți,
vesel a strigat Ție: „Slavă' smereniei Tale, de oameni Iubitorule!”**

Stih: Pentru că a întărit lumea, care nu se va clinti.

**Când ai fost trupește-acoperit' în groapă, voind, Cel ce cu firea
Dumnezeirii rămâi' fără de cuprindere și fără margine,' încuiat-ai cămările
morții și toate' cele ale iadului' Tu deșertatu-le-ai,
atunci dar și pe Sâmbăta-aceasta' binecuvântării și slavei
și luminii Tale-nvrednicitu-ai.**

Stih: Casei Tale se cuvine sfințenie, Doamne, întru lungime de zile.

Când ai fost pârât de-amăgitor' de cei fără' de lege, Hristoase, îngerii Tăi, văzând,' s-au înspăimântat de îndelungă răbdarea Ta, căci și piatra mormântului' a fost pecetluită' de cei ce cu sulița împuns-au coasta Ta.' Însă, pentru-a noastră mântuire, veseli au strigat Ție: „Slavă' smereniei Tale, de oameni Iubitorule!”

LA UTRENIE (LA SLUJBA PROHODULUI)

După *Binecuvântările Învierii*, ectenia, apoi sedeauna, glasul 1, asemenea cu:

Mormântul Tău, Mântuitorule... (Τὸν τάφον σου Σωτήρ)

Cerându-i lui Pilat' preacinstitul trup Iosif,' în giulgiul cel curat, cu sfințite miresme' L-a uns, Preamilostivule,' și în nou mormânt pusu-L-a; pentru-aceasta, dar,' purtătoarele de miruri' au venit în zori strigând: „Arată, Hristoase,' precum ai zis, Învierea Ta.”

Slavă..., Și acum..., asemenea

Văzând, s-au spăimântat' îngeruștile cete,' cum Cel ce este viu într-ale Tatălui sânuri,' cum Cel nemuritor ca mort în mormânt a fost pus acum' și-L înconjură' oștirea cea îngerească, cu ai iadului' morți împreună slăvindu-L' ca pe-un Făcător și Domn.

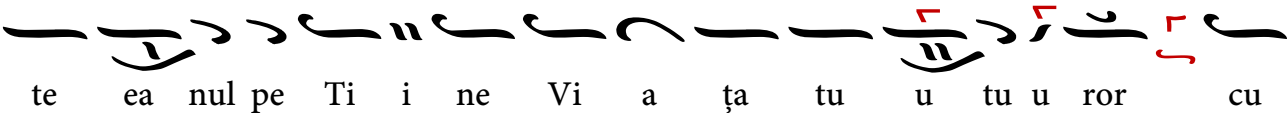
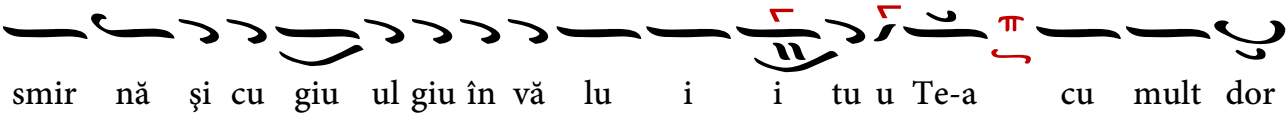
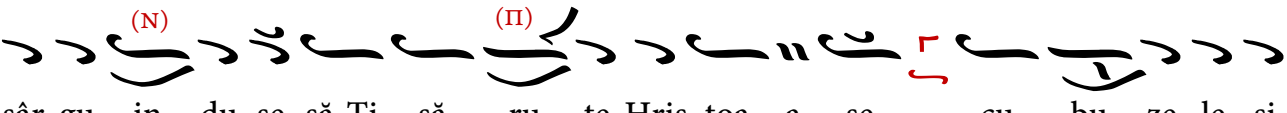
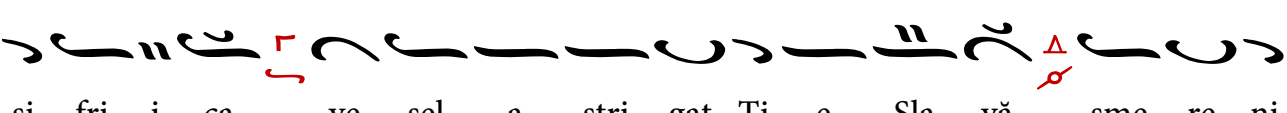
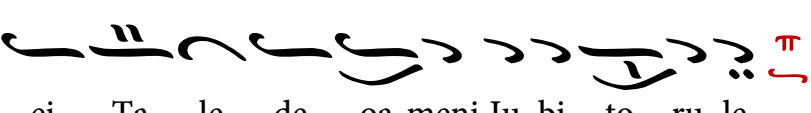
După cântarea a 3-a, sedeauna, glasul 1, asemenea cu:

Mormântul Tău, Mântuitorule... (Τὸν τάφον σου Σωτήρ)

Mântuitorule,' străjuindu-Ți mormântul,' ostașii s-au făcut ca și morți de-arătarea' a îngerului, ca fulgerul,' ce vestit-a femeilor învierea Ta,' Cel ce-ai pierdut stricăciunea,' Ție ne-nchinăm, că din mormânt înviat-ai' ca singurul nostru Domn.

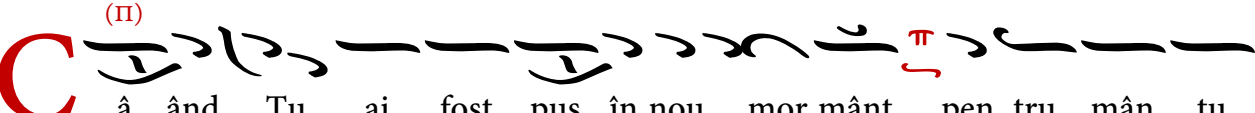
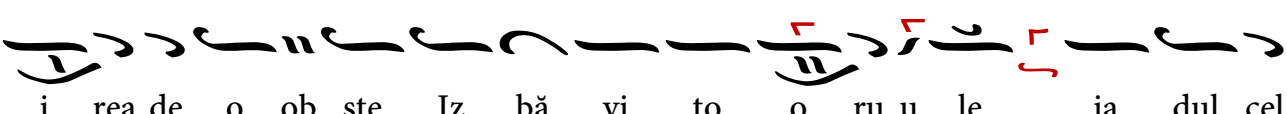
La Vecernie. La Stihoavnă.
Glasul al 2-lea. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου.

Glas Πα

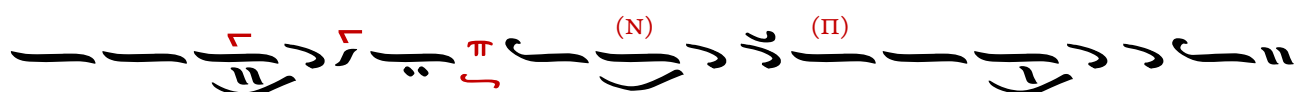
1.

â ând mort de pe lemn Te-a po go râť A ri ma
te ea nul pe Ti i ne Vi a ța tu u tu u ror cu
smir nă și cu giu ul giu în vă lu i i tu u Te-a cu mult dor
sâr gu in du se să-Ți să ru te Hris toa a se cu bu ze le și
i ni ma ne stri că cio o su ul trup î în să cu prin zân du-l
și fri i ca ve sel a stri gat Ți e Sla vă sme re ni
ei Ta le de oa meni Iu bi to ru le

Stih: Domnul a împărățit, întru podoabă S-a îmbrăcat; îmbrăcatu-S-a Domnul întru
putere și S-a încins.

2.

â ând Tu ai fost pus în nou mor mânt pen tru mân tu
i rea de o ob ște Iz bă vi to o ru u le ia dul cel
fă cut de răs s-a în gro zi it vă ă zând s-au zdro bit și ză voa

 re le și por ți le-n to oc mai s-au des chis mor min te le și-au în

 vi a at ce ei morți a tu un cea și A dam mul ți mi in

 du-Ți ve sel a stri gat Ți e Sla vă sme re ni ei Ta

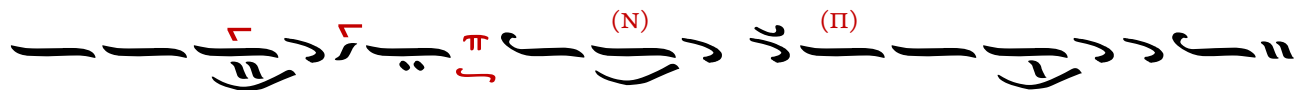
 le de oa meni Iu bi to ru le

Stih: Pentru că a întărit lumea, care nu se va clinti.

3.
 C â ând ai fost tru peș te-a co pe rit în groa pă

 vo ind Cel ce cu fi i rea Dum ne ze i i rii ră mâi

 fă ră de cu prin de re și fă ră ma ar gi i ne în cu ia t-ai

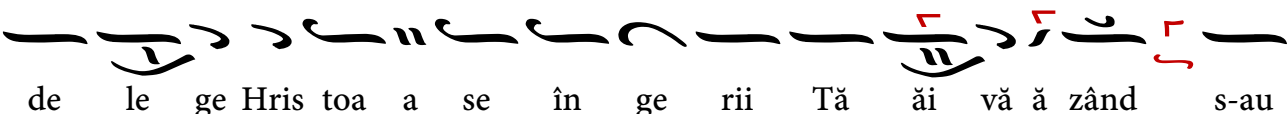
 că mă ri le mor ții și toa a te ce le a le ia du lui Tu de

 șer ta a tu u le-ai a tu unci dar și pe Săm bă t-a cea as

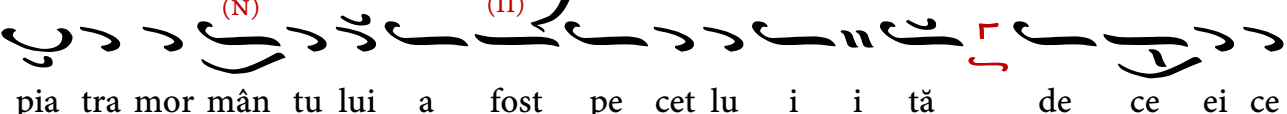
 ta bi ne cu vân tă rii și sla vei și lu mi nii Ta

 le-n vred ni ci tu ai

Stih: Casei Tale se cuvine sfințenie, Doamne, întru lungime de zile.

4. ^(II)

 â ând ai fost pâ râd de-a mă gi tor de cei făr'

 de le ge Hris toa a se în ge rii Tă âi vă ă zând s-au

 în spăi mân tat de în de lu un gă ă răb da rea Ta căci și

 pia tra mor mân tu lui a fost pe cet lu i i tă de ce ei ce

 cu su li ța îm pun s-au coa as ta a Ta î în să pen tru-a noas

 tră mân tu i i re ve seli au stri gat Ți e Sla vă sme

 re ni ei Ta le de oa meni Iu bi to ru le

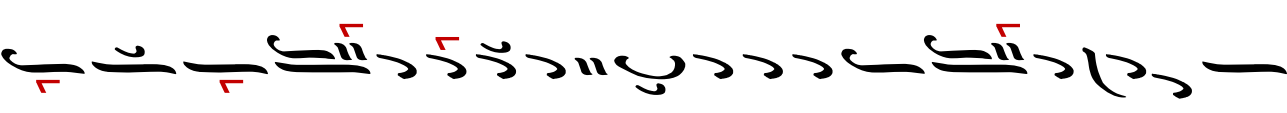
Aceleași Stihiri. Pe larg.

Glas

1. ^(Δ)

 â â â â ând mo ort de e pe e lemn Te-a a po

 o go o o râd A a ri ma te ea nu ul pe e Ti

 i i ne Vi a a ța a tu u u tu u u ror

 cu smi i i ir nă și cu u giu u ul giu în vă ă lu i

i i tu u u u Te-a cu mult do o or sâ âr gu in du
 se e e să-Ți să ru te e Hri is toa a a se cu
 bu u u u ze le și i i ni i ma ne stri că cio o o
 su u u ul trup î î î în să ă cu prin zân du u-l și i
 fri i i ca ve e e sel a stri gat Ți e Sla
 a a vă sme re ni ei Ta le de oa a meni Iu bi i
 to o ru u u le

Stih: Domnul a împărățit, întru podoabă S-a îmbrăcat; îmbrăcatu-S-a Domnul întru putere și S-a încins.

2. C â â â â ând Tu u a ai fo ost pus î în no
 ou mo o or mânt pe en tru mân tu i rea a de e o
 o ob ște Iz bă ă vi i to o o ru u u le
 ia a a a dul cel fă ă cut de e răs s-a în gro zi i it

vă ă ă ă zând s-au zdro bi i it și i ză voa re le e e

și por ți i le e-n to o oc mai s-a a a au des chis mo or

min te e le și-au în vi a a at ce e e ei morți a

tu u u un cea a și A dam mu ul ți u mi i in du-Ți

ve e e sel a stri gat Ți e Sla a a vă sme

re ni ei Ta le de oa a meni Iu bi i to o ru u

u le

Stih: Pentru că a întărit lumea, care nu se va clinti.

3. ^(Δ) C â â â â ând a ai fo ost tru u peș te-a a co

o pe e e rit în groa a pă vo ind Cel ce e cu u

fi i i rea Dum ne e ze e i i i rii ră ă mâi

fă ă ă ă ră de cu u prin de e re și fă ră ma a ar

gi i i i ne în cu ia a a t-a ai că mă ri le e e

e mor ți ii și i toa a a te ce e e e le a le e

ia du u lui Tu de șer ta a a tu u u u le-ai a

tu u u unci da ar și pe Sâm bă ă t-a a cea a as ta

bi i i ne cu vân tă rii și sla a a vei și

lu mi nii Ta a le-n vred ni i ci i tu u u ai

Stih: Casei Tale se cuvine sfințenie, Doamne, întru lungime de zile.

4. C^(Δ) â â â â ând a ai fo ost pâ â râ t de-a a mă

ă gi i i tor de e cei fâr' de le ge e Hri is toa

a a se în ge e ri ii Tă ă ăi vă ă ă zând

s-a a a au în spăi mâ ân tat de e în de lu un gă ră ă

ăb da a rea a a Ta căci și pia a a tra a mor mân tu

lu u ui a fost pe ce et lu u i i i tă de
 ce e e e ei ce cu u su li i ța îm pun s-au coa a as
 ta a a a Ta î î î în să ă pen tru-a noas tră mâ
 ân tu u i i i re ve e e seli au stri gat Ți
 e Sla a a vă sme re ni ei Ta le de oa a meni
 lu bi i to o ru u u le

La Utrenie. După Binecuvântările Învierii Sedelnele.

Glasul 1. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Glas ٩ Kε ٥

(K)
C e rân du-i lui Pi la at prea cin sti tul trup Io sif în giul
 giul cel cu ra at cu sfin ți te mi res me L-a uns Prea mi i los
 ti i vu le e și în nou mo or mânt pu u su L-a pe en tru-a
 cea as ta dar pur tă toa re le de mi ruri au ve ni it în zori
 stri gând A ra tă Hris toa se pre cum ai zis În vi e e
 rea Ta

Aceeși. Pe larg.

Glas ٩ Kε ٥

(K)
C e rân du-i lu ui Pi i i la a a at prea ci
 in sti i tu ul tru up Io o o sif în giul giul ce
 el cu u u ra a a at cu sfi in ți i te
 e mi i re e es me L-a uns Prea mi i i i los

ti i i vu u le e e e și în no ou mo or mâ â ânt
 pu u u u u su L-a pe e en tru-a cea a as ta
 a da a a ar pur tă ă toa re le e de e mi
 i i ruri a a a au ve ni i it î în zo o
 ori stri gând A a ra a tă ă Hri is toa a a se pre
 cum a ai zis Î în vi e e rea a Ta a a

Slavă. Și acum. Asemenea.

^(K)
 V ă zând s-au spăi mân ta at în ge reș ti le ce te cum Cel
 ce es te viu în tr-a le Ta tă lui sâ nuri cum Cel ne mu u
 ri to or ca mo ort în mor mânt a a fost pu us a cum și i-L
 în co on ju ră oș ti rea cea în ge reas că cu ai ia a du lui
 morți îm pre u nă slă vin du-L ca pe-un Fă că to or și
 Domn

Aceeși. Pe larg.

^(K)
 Vă zând s-au spă ăi mâ â ân ta a a at în ge
 e re eș ti i le e ce e e te cum Cel ce e
 es te e e vi i i iu în tr-a a le Ta tă
 ă lu ui sâ â â nuri cum Cel ne mu u u u ri
 to o or ca a mo o o ort în mor mâ ânt a a a
 a fost pu u u u us a cum și i i-L în co o
 on ju u ră ă ă oș ti rea a cea a î în ge e
 rea a as că cu u u a ai ia a a du u
 lu u ui morți îm pre e u u nă ă slă ă vi i in
 du-L ca pe-un Fă ă că to o or și i i i Do o omn

Sedealna după Cântarea a 3-a.

Glasul 1. Τὸν τάφον σου Σωτήρ (însăși melodia).

Glas Kε 0

M^(K)
 ân tu u i to ru le e stră ju in du-Ți mor mân tul os

 ta șii s-au fă cu ut ca și morți de-a ră ta rea a în ge ru

 lu ui ca fu ul ge ru ul ce ves ti t-a a fe me e i lor

 î în vi e e rea Ta Cel ce-ai pier dut stri că ciu nea Ți e

 ne e-n chi năm că din mor mânt în vi a t-ai ca sin gu rul nos

 tru Domn

Aceeși. Pe larg.

Glas Kε 0

M^(K)
 ân tu i to o ru u u le e e e e e stră

 ju u i i i in du u-Ți mo or mâ â ân tul os

 ta șii s-a au fă ă ă cu u u u u ut ca și i

 mo orți de-a a ră ă ta a a rea a în ge ru u

lu ui ca fu u ul ge e ru u u ul ce ves ti i t-a a
 a a fe me e e e e i lor î î în vi
 e e e rea a Ta a a Cel ce-ai pie er du u u ut
 stri i că ă ciu u u nea Ți i e ne e-n chi
 nă ăm că din mo or mâ ânt î în vi i a a a
 t-ai ca si in gu ru ul no o os tru u u u Do omn